

הקדמה

הרושם הבולט ביותר שנחתם בזכרוני, יותר מכל מה שזכור לי משתים עשרה השנה בהן הייתי ליד מורי, הרב ברוך שלום הלוי אשלג, קשור להכנות שנערכו מדי שנה לחג הפסח. כבר חודש לפני סדר הפסח היה מתחיל הרב לטרוח, לטפל בכל הפרטים ולדאוג - איך להעביר את שבוע החג.

במקום הפעילות היומיומית שלנו, התחלנו לסייר בחנויות ושווקים ברחבי המדינה, כדי למצוא כלי מטבח מיוחדים, מכונות מזון ללא חלקי פלסטיק בתוכם, סכו"מ עם ידידות עץ טבעי-טהור ללא ציפוי לקה, ברזים, מכסים וידידות ללא תוספת פלסטיק או חומר סנטטי כלשהו. וכל זאת על פי מנהגי בעל הסולם. שבועיים לפני החג היו מתחילים את ההכנות בביתו של הרב ובבית המדרש שלנו.

כמו שערך הרב את סדר הפסח בחוג משפחתו וקרוביו, כך גם אנו "בני-ברוך", בניו, עורכים יחדיו את סדר הפסח, כמשפחה אחת גדולה. ברור עד כמה שגם אנחנו מרגישים את עצמנו אחראים בהכנותינו לערוך את סדר הפסח כהלכתו, ולארגן ארוחות למאות משתתפים, ב - 22 סעודות, במשך שבעת ימי החג. ליל הסדר והחג השני, ארוחות בוקר, צהריים וערב, וארוחות שלפני ואחרי הפקניק היומי המסורתי.

זכור לי כיצד היו מאוחסנים בבית הרב כל כלי הפסח והסכו"מ בתוך דליים, ליד קירות הסלון. הכל יועד לשמוש חד פעמי. מיד לאחר השמוש היו משליכים הצידה לשמוש רק בפסח הבא. מתוך זה ברור לכמה הכנות אנחנו זקוקים כדי לאפשר למאות אנשים לסעוד במהלך 22 ארוחות החג. אבל דווקא את ההכנות האלו אנחנו מבצעים ברוממות רוח, ומקבלים באהבה, יחד עם המתחילים שביננו, שעדיין לא זכו להבין את חשיבותו של החג הזה. זה משמח אותי במיוחד, מפני שהאור המקיף את כל אחד ממשתתפי ההכנות לסדר הפסח, מסוגל, כמו שכותב מורי-ורבי בספר "שמעתיה" בשם אביו, להעלות את האדם מהעולם הזה לעולם העליון.

הקבלה מלמדת אותנו שהחיים האמיתיים מתחילים ברגע היציאה מן החומר אל הרוח, מהרצון לקבל אל הרצון להשפיע, מהעולם שלנו אל מעבר למחסום. לזה קוראים "יציאת מצרים".

בדורות עברו עשו זאת יחידי סגולה בעלי רצון חזק במיוחד, והם מספרים לנו שלפני היציאה ממצרים צריך להגיע למצב שנקרא "ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו, ותעל שועתם אל אלקים מן העבודה, וישמע אלקים את נאקתם" (שמות ב' כג').

הטבע של הנברא הוא שמפריד אותו מן הבורא. הכרת הטבע הזה במלוא עוצמתו, יחד עם ההבנה שרק הבורא יכול לגאול אותו מאותו טבע, כי הוא זה שברא אותו, מביאה את הנברא לחסרון המתאים, אל המצב שנקרא "ויאנחו". אז מתקבלת זעקתו והוא מתעלה אל מעבר לטבע וזוכה לדרגת "אדם".

בדורנו חל שינוי משמעותי באופי העבודה הרוחנית, כי תם זמנם של היחידים. הרצון שלנו חלש מדי ולכן האפשרות היחידה שניתנה לנו היא לעבוד יחדיו, ולצרף את רצונותינו לכח אחד חזק, בתביעה לרוחניות.

הנביאים והמקובלים לאורך כל ההסטוריה, הכינו אותנו למצב זה, בו חובת יציאת מצרים מוטלת על כלל האנושות, ועל עם ישראל בראש המחנה.

בימים אלו חייבת מסה גדולה של אנשים מעם ישראל להגיע אל החסרון לרוחניות. הזעקה שהם יעלו תפתח שערי שמיים, תעביר אותם אל מעבר למחסום הרוחני, תאפשר לכל העמים לצמוח רוחנית, ותביא שגשוג ואושר לכלל העולם.

אנו, בני ברך, יודעים שאי אפשר לעצור את התהליך. כמו כן ברור לנו שרק לימוד הקבלה בכונה הנכונה, מספרי המקובלים הגדולים, יכול לטפח ולזרז את הרצון לרוחניות, לכן הגדרנו לעצמנו מטרה - להפיץ את חכמת הקבלה בקרב עם ישראל ובעולם כולו. אנו מאמינים שהצלחת משימתנו תביא במהרה להכרת המון העם בצורך ההכרחי לרוחניות, ל"אנחה" המונית ול"יציאה ממצרים".

בני ברוך – ארגון להפצת חכמת הקבלה
הקדמה

בכל שנה אנחנו, ארגון בני ברוך, מקבלים במשך חג הפסח עשרות אורחים, מהארץ ומחול. אנחנו רוצים לראות גם אתכם, יחד עימנו, סביב אותו השולחן, בשנה הבאה, בירושלים. אז בואו ונעלה לדרגת "פה-סח" - היציאה לעולם העליון.

הרב מיכאל לייטמן
ראש ארגון בני ברוך
הארגון להפצת חכמת הקבלה

סדר הקערה

הגדה של פסח

סימני הסדר:

קִדְשׁ – וְרַחֵץ – כֶּרֶס – יַחַץ – מַגִּיד – רְחֻצָה מוֹצִיא –
מִצָּה – מְרוֹר – כּוֹרֵךְ – שְׁלַחַן עוֹרֵךְ
צְפוּן – בִּרְךְ – הֵלֵל – נִרְצָה

קִדְשׁ. מחסה את המצות, מוזג כוס ראשונה ואומר:

הֲנִי מוֹכֵן וּמְזוּמָן לְקַיֵּים מִצְוַת קִידוּשׁ וּמִצְוַת כּוֹס רֵאשׁוֹן שֶׁל אַרְבַּע כּוֹסוֹת, לְשֵׁם
יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהָ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר וְנִעְלַם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:
וַיְהִי נוֹעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

כשחל בשבת:

וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֶקֶר. יוֹם הַשְּׁשִׁי. וַיִּכְלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם: וַיִּכַּל אֱלֹהִים
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:
וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּו שְׁבֹת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא
אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

כשחל בחול:

סְבָרִי מְרָנָן וְרַבְנָן וְרַבּוֹתֵי:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרִי הַגֶּפֶן:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עַם וְרוּמְמָנוּ
מִכָּל לְשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וַתִּתֵּן לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (לשבת:
שְׁבֹתוֹת לְמִנוּחָה ו) מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וְזְמַנִּים לְשִׂשׁוֹן (לשבת: אֶת
יוֹם הַשְּׁבֹת הַזֶּה ו) אֶת יוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה זְמַן חֲרוּתֵנוּ (לשבת: בְּאַהֲבָה)
מִקְרָא קֹדֶשׁ זָכָר לַיְצִיאַת מִצְרָיִם. כִּי בָנוּ בְּחֵרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל
הָעַמִּים. (לשבת: וְשֹׁבֵת) וּמוֹעֲדֵי קִדְּשָׁתָּ (לשבת: בְּאַהֲבָה וּבְרַצּוֹן) בְּשִׂמְחָה
וּבְשִׂשׁוֹן הַנְּחַלְתָּנוּ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מְקַדֵּשׁ (לשבת: הַשְּׁבֹת ו) יִשְׂרָאֵל וְהַזְמַנִּים:

כשחל במוצאי שבת מוסיף:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחַל בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין
יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשִּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֵׂה. בֵּין קֹדֶשׁ שְׁבֹת לְקֹדֶשׁת יוֹם
טוֹב הַבְּדִלְתָּ. וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשִׁשִּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֵׂה קִדְּשָׁתָּ. הַבְּדִלְתָּ וְקִדְּשָׁתָּ אֶת
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְּשָׁתָּ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה:

ושוטה בהסבת שמאל (נשים אינן נוהגות להסב)

וְרַחֵץ. נוטל ידיו ואינו מברך על נטילת ידיים

כַּרְפֵּס. יטבול כרפס פחות מכזית במי מלח ומברך:
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, בורא פרי האדמה:

יַחַץ. יחצה המצה האמצעית לשניים, את החצי הגדול יצניע לאפיקומן ואת החצי הקטן יחזיר למקומו

מַגִּיד. מוזג כוס שני, מסלק הקערה עם המצות לקרן זווית על השולחן ואומר:

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים.
כל דכפיין ייתי ויכול. כל דצריך ייתי ויפסח.
השתא קא, לשנה הבאה בארעא דישראל.
השתא עבדי, לשנה הבאה בני חורין:

מחזיר הקערה למקומה. הבן שואל (אם אין מי שישאל שואל בעצמו):

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות.
שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה,
הלילה הזה פלו מצה:
שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות,
הלילה הזה פלו מרור:
שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת,
הלילה הזה שתי פעמים:
שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסבין,
הלילה הזה פלנו מסבין:

מגלה המצות

עבדים היינו לפרעה במצרים, ניוציאנו יהוה אלהינו משם בגד חזקה ובזרע נטויה. ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים. ואפילו פלנו חכמים פלנו נבונים פלנו זקנים פלנו יודעים את התורה מצנה עלינו לספר ביציאת מצרים. וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח:

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין בבני ברק והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה, עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם כבותינו הגיע זמן קריאת שמע של שחרית:

אמר רבי אלעזר בן עזריה הרי אני כבן שבועים שנה ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדַרְשָׁה בן זומא, שִׁנְאַמְר, לְמַעַן תִּזְכּוֹר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ. כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ הִלְלוֹת. וְחֻמְמִים אוֹמְרִים יְמֵי חַיֶּיךָ הַעוֹלָם הִזָּה. כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְהִבְיָא לִימוֹת הַמְּשִׁיחַ:

ברוך המקום, ברוך הוא, ברוך שָׁנְתָן תוֹכָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, בְּרוּךְ הוּא. כְּנֻד אֲרַבְעָה בָּנִים דְּבָרָה תוֹכָה: אֶחָד חֶכֶם. וְאֶחָד רָשָׁע. וְאֶחָד תָּם. וְאֶחָד שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לְשִׂאוֹל:

חכם מה הוא אומר. מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה יהוה אלהינו אתכם. ואף אתה אמור לו פהלכות הפסח אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן:

רשע מה הוא אומר. מה העבודה הזאת לכם. לכם ולא לו. ולפי שהוציא את עצמו מן הקלל כפר בעקר. ואף אתה הקחה את שניו ואמור לו. בעבור זה עשה יהוה לי בצאתי ממצרים. לי ולא לו. אלו היה שם לא היה נגאל:

תם מה הוא אומר. מה זאת. ואמרת אליו בחוזק יד הוציאנו יהוה ממצרים מבית עבדים:

ושאינו יודע לשאול את פתח לו. שִׁנְאַמְר, וְהִגְדִּיתָ לְבָנֶיךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעִבּוֹר זֶה עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם:

יכול מראש חדש, תלמוד לומר ביום ההוא. אי ביום ההוא יכול מבעוד יום, תלמוד לומר בעבור זה. בעבור זה לא אמרתי אלא בשעה שיש מצה ומרור מנחים לפיך:

מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, וְעַכְשָׁיו קָרַבְנוּ הַמָּקוֹם לְעַבּוֹדָתוֹ. שִׁנְאַמְר, וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, בְּעִבְרַת הַנִּהְרָה יֹשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם תִּנְרַח אֲבִי אֲבִיכֶם וְאֲבִי נְחוּר וְנִעְבְּדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים:

ואשח את אביכם את אברהם מעבר הנהר נאולך אותו בכל ארץ כנען נארה את זרעו נאפו לו את צחק, נאפו ליצחק את יעקב ואת עשו, נאפו לעשו את הר שעיר לרשת אותו, ויעקב ובניו ירדו מצרים:

ברוך שומר הבטחתו לישראל, ברוך הוא, שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָשַׁב אֶת חֻמְמִים לְעִשׂוֹת. כִּמְהָ שִׁנְאַמְר לְאֲבִיכֶם אֲבוֹתֵינוּ בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים. שִׁנְאַמְר, וַיֹּאמֶר לְאֲבִיכֶם יְדַע תְּדַע כִּי גַר יִהְיֶה זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אֲרַבְעַת מָאוֹת שָׁנָה. וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִי וְאַחֲרָי כֹּה יֵצְאוּ בְּרִכּוּשׁ גָּדוֹל:

מכסה המצות, מגביה את הכוס בידו ואומר:

והיא שעמדה לאבותינו ולנו.

שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו.

אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו.

והקדוש ברוך הוא מצילנו מינדם:

מניח הכוס ויגלה המצות

צא ולמד מה בקש לבן הארמי לעשות לעקב אבינו. שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ולכן בקש לעקור את הכל. **שנאמר**: ארמי אבד אבי נירד מצרימה ויגר שם במתי מעט, ויהי שם לגוי גדול עצום ורב:

נירד מצרימה אנוס על פי הדבור: ויגר שם, מלמד שלא ירד יעקב אבינו להשתקע במצרים אלא לגור שם. **שנאמר**, ניאמרו אל פרעה לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאו אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען, ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן:
במתי מעט, כמה שנאמר, בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה ועתה שמך יהנה אלהיך ככוכבי השמים לרוב: ויהי שם לגוי, מלמד שהיו ישראל מצנינים שם: גדול עצום, כמה שנאמר, ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אתם:

ורב, כמה שנאמר, רבבה כצמח השדה נתתיך ותרבי ותגדלי ותבאי בצדי עדיים שדים נכנו וישערך צמח ואת ערם ועריה: ואעבור עליך ואראך מתבוסקת בדמין ואמר לך בדמין חיי ואמר לך בדמין חיי:

וירעו אתנו המצרים ויענונו ויתנו עלינו עבודה קשה: וירעו אתנו המצרים, כמה שנאמר, הבה נתחכמה לו פן ירבה ויהיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שונאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ:

ויענונו, כמה שנאמר, וישימו עליו שרי מסיים למען ענותו בסבלותם ויבן ערי מסקנות לפרעה את פתם ואת רעמסס:

ויתנו עלינו עבודה קשה, כמה שנאמר, ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך:

ונצעה אל יהנה אלהי אבותינו, וישמע יהנה את קלנו וירא את ענינו ואת עמלנו ואת לחצנו:

ונצעה אל יהנה אלהי אבותינו, כמה שנאמר, ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבדה ויזעקו, ותעל שועתם אל האלהים מן העבדה:

וישמע יהנה את קלנו, כמה שנאמר, וישמע אלהים את נאקתם ויזכר אלהים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב:

וירא את ענינו, זו פרישות דרך ארץ. כמה שנאמר, וירא אלהים את בני ישראל וידע אלהים: ואת עמלנו, אלו הבנים. כמה שנאמר, כל הבן הילוד היארה תשליכוהו וכל הבת תחיון: ואת לחצנו, זו הדחוק. כמה שנאמר, וגם כאיתי את הלחץ אשר מצרים לוחצים אותם:

ויוצאנו יהנה ממצרים ביד חזקה ובזרע נטויה ובמרא גדול ובאתות ובמפתים:

ויוצאנו יהנה ממצרים, לא על ידי מלאך ולא על ידי שרף ולא על ידי שליח. אלא הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו. **שנאמר**, ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה והכיתי כל בכור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני יהנה:

**וְעִבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה, אֲנִי וְלֹא מִלֶּאֱדָן. וְהִפִּיתִי כָל בְּכוֹר
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא שְׂרָף. וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי
וְלֹא הַשְּׁלִיחַ. אֲנִי יְהוָה, אֲנִי הוּא וְלֹא אֲחֵר:**

בְּיַד חֲזָקָה, זו הַדְּבָר. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, הִנֵּה יָד יְהוָה הוֹצִיָה בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בְּשַׂדְּח
בְּשׂוֹטִים בְּחִמּוּרִים בְּגַמְלִים בְּבִקּוּר וּבִצְאֵן דְּבַר כְּבֹד מְאֹד:

וּבְזָרַע נְטוּיָה, זו הַחֶרֶב. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וְחִרְבוּ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלַיִם:

וּבְמוֹרָא גְדוֹל, זו גְלוּי שְׂכִינָה. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, או הַנְּסָה אֱלֹהִים לְבֵא לְקַחַת לוֹ גוֹי
מִקְרָב גוֹי בְּמִסּוֹת בְּאֵתָת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבְיַד חֲזָקָה וּבְזָרַע נְטוּיָה
וּבְמוֹרָאִים גְּדוֹלִים כָּכֵל אֲשֶׁר עָשָׂה לְכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ:

וּבְאֵתוֹת, זֶה הַמְּטָה. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וְאֵת הַמְּטָה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּו
אֵת הָאֵתוֹת:

וּבְמוֹפְתִים זֶה הַדָּם. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר. וְנִתַּתִּי מוֹפְתִים בְּשָׁמַיִם וּבְאֶרֶץ,

כְּשֹׂאֹמֵר דָּם וְאֵשׁ וְכו' וְכֵן בַּעֲשֵׂר מִכּוֹת יִשְׁפּוֹךְ מִן הַכּוֹס מַעַט יוּ:

דָּם, וְאֵשׁ, וְתִמְחַת עֵשֶׂן:

דְּבַר אַחֵר. בְּיַד חֲזָקָה שְׁתִּים. וּבְזָרַע נְטוּיָה שְׁתִּים. וּבְמוֹרָא גְדוֹל שְׁתִּים. וּבְאֵתוֹת
שְׁתִּים. וּבְמוֹפְתִים שְׁתִּים.

אֵלוֹ עֶשֶׂר מִכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְוֹת בְּמִצְרַיִם. וְאֵלוֹ הֵן:

דָּם. צְפָרְדֵּי. כְּנִים. עֲרוֹב. דְּבַר. שְׁחִין. בְּרֹד. אֲרָבָה. חֶשֶׁךְ.

מִכַּת בְּכוֹחַת:

רַבִּי יְהוֹדָה הֵיךְ נוֹתֵן בָּהֶם סְמִנִים (יִשְׁפּוֹךְ מִן הַכּוֹס ג' פַּעֲמִים):

דְּצ"ךְ. עַד"ש. בְּאֵח"ב.

רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר, מִנֵּיִן אֵתָהּ אוֹמֵר שֶׁלְקוּ הַמִּצְוֹת בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר מִכּוֹת וְעַל
הֵיךְ לְקוּ הַמְּשִׁים מִכּוֹת. בְּמִצְרַיִם מָה הוּא אוֹמֵר, נִיאֲמְרוּ הַחֶרְטָמִים אֵל פְּרָעָה
אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִיא. וְעַל הֵיךְ מָה הוּא אוֹמֵר, נִזְרָא יִשְׂרָאֵל אֵת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר
עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם וְיִירָאוּ הָעַם אֵת יְהוָה וְיִאֲמִינוּ בִּיהוָה וּבְמִשְׁחָה עֲבָדוֹ. כְּמָה לְקוּ
בְּאֶצְבַּע עֶשֶׂר מִכּוֹת. אֲמֹר מַעֲתָה, בְּמִצְרַיִם לְקוּ עֶשֶׂר מִכּוֹת וְעַל הֵיךְ לְקוּ הַמְּשִׁים
מִכּוֹת:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, מִנֵּיִן שֶׁכָּל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְוֹת
בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל אֲרַבַּע מִכּוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר, וְשַׁלַּח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה
מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים. עֲבָרָה אַחַת. וְזַעַם שְׁתֵּים. וְצָרָה שְׁלֹשׁ. מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים
אֲרַבַּע. אֲמֹר מַעֲתָה, בְּמִצְרַיִם לְקוּ אֲרַבְּעִים מִכּוֹת וְעַל הֵיךְ לְקוּ מֵאֲתַיִם מִכּוֹת:

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, מִנֵּיִן שֶׁכָּל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְוֹת
בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר, וְשַׁלַּח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה

משלחת מלאכי רעים. חרון אפו אחת. עברה שתיים. וזעם שלש. וצרה ארבע.
משלחת מלאכי רעים חמש. אמור מעתה במצרים לקו חמשים מכות ועל הים
לקו חמשים ומאתים מכות:

כמה מעלות טובות למקום עלינו:

אלו הוציאנו ממצרים, ולא עשה בהם שפטים
אלו עשה בהם שפטים, ולא עשה באלהיהם
אלו עשה באלהיהם, ולא הרג את בכוריהם
אלו הרג את בכוריהם, ולא נתן לנו את ממונם
אלו נתן לנו את ממונם, ולא קרע לנו את הים
אלו קרע לנו את הים, ולא העבירנו בתוכו בחרבה
אלו העבירנו בתוכו בחרבה, ולא שקע צרינו בתוכו
אלו שקע צרינו בתוכו, ולא ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה
אלו ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה, ולא האכילנו את המן
אלו האכילנו את המן, ולא נתן לנו את השבת
אלו נתן לנו את השבת, ולא קרבונו לפני הר סיני
אלו קרבונו לפני הר סיני, ולא נתן לנו את התורה
אלו נתן לנו את התורה, ולא הכניסנו לארץ ישראל
אלו הכניסנו לארץ ישראל, ולא בנה לנו את הבחיכה

על אחת כמה וכמה טובה כפילה ומכפלת למקום עלינו. שהוציאנו ממצרים.
ועשה בהם שפטים. ועשה באלהיהם. והרג את בכוריהם. ונתן לנו את ממונם.
וקרע לנו את הים. והעבירנו בתוכו בחרבה. ושקע צרינו בתוכו. וספק צרכנו
במדבר ארבעים שנה. והאכילנו את המן. ונתן לנו את השבת. וקרבונו לפני הר
סיני. ונתן לנו את התורה. והכניסנו לארץ ישראל. ובנה לנו את הבחיכה
לכפר על כל עונותינו:

דבן גמליאל היה אומר, כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי
חובתו, ואלו הן:

פסח. מצה. ומרור:

מצביע על הזרוע ואומר:

פסח שהיו אבותינו אוכלים בזמן שבית המקדש היה קיים על שום מה. על שום
שפסח הקדוש ברוך הוא על בתי אבותינו במצרים. שנאמר, ונאמרתם זבח פסח
הוא ליהנה אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו
הציל ניקד העם וישתחוו:

מצביע על המצות ואומר:

מצה זו שאנו אוכלים על שום מה. על שום שלא הספיק בצקט של אבותינו
להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם. שנאמר,
ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגת מצות כי לא חמץ כי גרשו ממצרים
ולא יכלו להתמחמה וגם צדה לא עשו להם:

מצביע על המרור ואומר:

מרור זה שאנו אוכלים על שום מה. על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים. שנאמר, וימררו את חיייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבדה בשדה את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך:

בכל דור ודור חיב אדם לראות את עצמו פאלו הוא יצא ממצרים. שנאמר, והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה יהוה לי בצאתי ממצרים. לא את אבותינו בלבד גאל הקדוש ברוך הוא, אלא אף אותנו גאל עמהם. שנאמר, ואתנו הוציא משם למען הביא אותנו לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו:

יכסה המצות, יאחד הכוס, ויאמר בקול רם, בניגון ובשמחה:

לפיכך אנהנו חיבים להודות להלל לשבח לפאר לרומם להדר לברך לעלה ולקלט למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו. הוציאנו מעבדות לחרות, מגון לשמחה, ומאבל ליום טוב, ומאפלה לאור גדול, ומשעבוד לגאולה, ונאמר לפנינו שירך חדשה הללויה:

יניח הכוס ויגלה המצות:

הללויה הללו עבדי יהוה, הללו את שם יהוה: ?הי שם ?הנה מבורך, מעתה ועד עולם: ממזרח שמש עד מבואו, מהלל שם יהוה: רם על כל גוים ?הנה, על השמים כבודו: מי ביהנה אלהינו המגביהי לשבת: המשפילי לראות בשמים ובארץ: מקימי מעפר דל, מאשפת ירים אביון: להושיבי עם נדיבים, עם נדיבי עמו: מושיבי עקרת הבית, אם הבנים שמחה, הללויה:

בצאת ישאל ממצרים, בית יעקב מעם לועז, היתה יהודה לקדשו ישאל ממשלותיו: הים ראה וניס, הירדן ישב לאחור: ההרים רקדו כאילים, גבעות כבני צאן: מה לך הים כי תנוס, הירדן תשב לאחור: ההרים תרקדו כאילים, גבעות כבני צאן: מלפני אדון חולי ארץ, מלפני אלוף יעקב: ההפכי הצור אגם מים, חלמיש למעינו מים:

יכסה המצות, יקח הכוס ויאמר:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים, והגיענו הלילה הזה לאכל בו מצה ומרור. כן יהנה אלהינו ואלהי אבותינו גיענו למוצדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך, וששים בעבודתך, ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים (במוצ"ש אומרים: מן הפסחים ומן הזבחים) אשר גיע דמם על קיר מזבחך לרצון ונודה לך שיר חדש על גאלתנו (על פדות נפשנו: ברוך אתה יהוה גאל ישראל:

הנני מוכן ומזומן לקיים מצות כוס שני של ארבע כוסות. לשם ?חוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי ההוא סמיר ונגעלם בשם כל ישראל: ויהי נועם אדני אלהינו עלינו ומעשה דינינו כוננה עלינו ומעשה דינינו כוננהו:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:

(שותה בהסבת שמאל (נשים אינן נוהגות להסב)

חֲמֵצָה. נוטל ידיו לסעודה ומברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם:

מוציא מצה. יקח שלש המצות בידו ויאמר:

הֲנִי מוֹכֵן וּמְזוּמָן לְקַיֵּם מִצְוֹת אֲכִילַת מִצָּה לְשֵׁם יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהָ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר וְנִעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל: וַיְהִי נֹעֵם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

ויבצע כזית מן המצה העליונה וכזית מהפרוסה, יטבלם במלח ויאכלם ביחד בהסבת שמאל (נשים אינן נוהגות להסב) מיד ומהר, בלי הפסק בין הברכה לאכילה. ויזהר משיחת חולין עד אחר אכילת אפיקומן:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוּצִיא לַחֵם מִן הָאָרֶץ:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מִצָּה:**

מָחָר. יקח כזית מרור, יטבול בחרוסת ואומר:

הֲנִי מוֹכֵן וּמְזוּמָן לְקַיֵּם מִצְוֹת אֲכִילַת מְרוֹר לְשֵׁם יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהָ בְּדַחֲלוֹ וּרְחִימוּ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר וְנִעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל: וַיְהִי נֹעֵם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

ויאכל בלא הסבה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מְרוֹר:

סֵדֶר. יקח כזית מן המצה השלישית וכזית חזרת (מרור) וכורכן יחד ויטבלנה

בחרוסת ויאמר:

זָכַר לְמַקְדָּשׁ כְּהַלֵּל. כֵּן עָשָׂה הַלֵּל. בְּזִמְנוֹ שְׁבִית הַמַּקְדָּשׁ הָיָה סָגִים הָיָה כּוֹכֵב פְּסַח מִצָּה וּמְרוֹר וְאוֹכֵל בְּיַחַד לְקַיֵּם מַה שֶּׁנֶּאֱמַר עַל מִצְוֹת וּמְרוֹרִים יֵאָכְלוּ:
ויאכל יחד בהסבה בלא ברכה

שְׁלֹחַן עֹזֵר. תחילה יאכל ביצה מבושלת, אח"כ אוכל דגים ובשר, שותה יין אין לאכול הזרוע, חייב לאכול האפיקומן קודם חצות

צִפּוּן. לאחר הסעודה יקח את אפיקומן ויחלק לכל אחד כזית ויאמר:

הֲנִי מוֹכֵן וּמְזוּמָן לְקַיֵּם מִצְוֹת אֲכִילַת אֲפִיקוּמָן לְשֵׁם יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהָ בְּדַחֲלוֹ וּרְחִימוּ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר וְנִעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל: וַיְהִי נֹעֵם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

אוכל האפיקומן בהסבה, לאחר זה אין לאכול ולשתות, אלא מיד לברך ברכת המזון

ברך - מזוג כוס שלישית, נוטל ידיים למים אחרונים. המזמן אומר:
רבותי וברך

המסובים עונים:

יהי שם יהנה מבורך מעתה ועד עולם.

המזמן אומר:

ברשות מרזן ורבותי וברך (בעשרה: **אלהינו**) **שאכלנו משלו:**

המסובים עונים:

ברוך (בעשרה: **אלהינו**) **שאכלנו משלו** ובטובו חיינו:

המזמן חוזר:

ברוך (בעשרה: **אלהינו**) **שאכלנו משלו** ובטובו חיינו:

ברוך אתה יהנה אלהינו מלך העולם. הן את העולם בלו, בטובו בהן ברוך וברכתמים. הוא נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו. ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו, ואל יחסר לנו מזון לעולם ועד. בעבור שמו הגדול. כי הוא אל זן ומפרנס לכל ומטיב לכל ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא. פאמור פותח את ידו ומשביע לכל חי רצון. ברוך אתה יהנה הן את הכל:

נודה לך יהנה אלהינו על שהנחלת לאבותינו, ארץ חמדה טובה ורחבה, ועל שהוצאתנו יהנה אלהינו מארץ מצרים, ופדיתנו מבית עבדים, ועל בריתך שחתמת בבשרנו, ועל תורתך שלמדנו, ועל חקיך שהודעתנו, ועל חיים הן וחסד שחוננתנו, ועל אכילת מזון שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד, בכל יום ובכל עת ובכל שעה:

ועל הכל יהנה אלהינו אנחנו מודים לך, ומברכים אותך, ויתברך שמך בפי כל חי תמיד לעולם ועד. כפתוב, ואכלת ושבעת, וברכת את יהנה אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך. ברוך אתה יהנה על הארץ ועל המזון:

רחם נא יהנה אלהינו, על שראל עמך, ועל רוישלים עירך, ועל ציון משכו בבודך, ועל מלכות בית דוד משיחך, ועל הבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו. אלהינו, אבינו, רענו, זוננו, פרנסנו, וכלכלנו, והרויחנו, והרחנו לנו יהנה אלהינו מהרה מפל צרותינו. ונא, אל תצריכנו יהנה אלהינו לא לידי מתנת בשר ודם, ולא לידי הלואתם, כי אם לידך המלאה, הפתוחה, הקדושה והרחבה, שלא גבוש ולא נכלם לעולם ועד:

כשחל בשבת:

רצה והחליצנו יהנה אלהינו במצותיך ובמצנות יום השביעי, השבת הגדול והקדוש הזה, כי יום זה גדול וקדוש הוא לפניך, לשבת בו ולנוח בו באהבה כמצנות רצונך, וברצונך הניח לנו יהנה אלהינו, שלא תהא צרה ונגון נאנחה ביום מנוחתנו, וסראנו יהנה אלהינו בנחמת ציון עירך, ובבגנו ירושלים עיר קדשך, כי אתה הוא בעל הישועות ובעל הנחמות:

אלהינו ואלהי אבותינו, יעלה ויבא ויגיע, ויכרה וישמע, ויפקד ויזכר זכרונו ויפקדוננו, וזכרון אבותינו וזכרון משיח בן דוד עבדך, וזכרון ירושלים עיר קדשך, וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך, לפליטה, לטובה, לחן ולחסד ולרחמים,

לחיים טובים ולשלום, ביום חג המצות הזה: זכרנו יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בו לְטוֹבָה, וּפְקַדְנוּ בו לְבְרָכָה, וְהוֹשִׁיעֵנו בו לְחַיִּים טוֹבִים. וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה וְנַחֲמִים, חוּס וְחַנּוּן וְנַחֲמֵם עֲלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנו, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְנַחֲמִים אַתָּה: וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה בּוֹנֵה בְרַחֲמָיו יְרוּשָׁלַיִם, אָמֵן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל, אָבִינוּ, מִלְכֵנוּ, אֲדִירֵנוּ, בּוֹרְאֵנוּ, גּוֹאֲלֵנוּ, יוֹצֵרֵנוּ, קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב, רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל, הַמֶּלֶךְ הַטוֹב וְהַמְּטִיב לְכָל. שְׂבָכָל יוֹם וַיּוֹם הוּא הַטִּיב הוּא מְטִיב הוּא יִיטִיב לָנוּ. הוּא גִמְלָנוּ הוּא גּוֹמְלָנוּ הוּא יְגַמְלָנוּ לְעַד, לַחַן וְלַחֲסֵד וְלִרְחֻמִּים וְלִרְנוּחַ הַצֵּלָה וְהַצְּלָחָה, בְּרָכָה וַיְשׁוּעָה, נַחֲמָה, פְּרִינְסָה וְכַלְפָּלָה, וְנַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל טוֹב. וּמְכַל טוֹב לְעוֹלָם אֵל יַחֲסֵרֵנוּ:

הַרְחֵמֵנוּ הוּא יְמַלֵּךְ עֲלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: הַרְחֵמֵנוּ הוּא יַתְּבַרֵךְ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ: הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר דּוֹרִים. וַיִּתְפָּאֵר בְּנוֹ לְעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים. וַיִּתְהַדַּר בְּנוֹ לְעַד וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים: הַרְחֵמֵנוּ הוּא יַפְרִינְסֵנוּ בְּכַבּוּד: הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִשְׁבַּר עֲלֵנוּ מֵעַל צְנֹאֲרֵנוּ וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמָמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ: הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרֻבָּה בְּפִיֵּת הַזֶּה וְעַל שְׁלַחַן זֶה שְׂאֵבְלָנוּ עֲלֵינוּ: הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב וַיְבַשֵּׁר לָנוּ בְּשׁוֹרֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת: הַרְחֵמֵנוּ הוּא יַבְרֵךְ אֶת (אָבִי מוֹרִי) בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה, וְאֶת (אִמִּי מוֹרֵתִי) בְּעַלֵּת הַבַּיִת הַזֶּה, (אוֹתִי וְאֶת אִשְׁתִּי וְאֶת זְרַעִי) אוֹתֵם וְאֶת בֵּיתֵם וְאֶת זְרַעֲם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם. אוֹתֵנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ. כְּמוֹ שְׁנֵת בְּרַכּוֹ אֲבוֹתֵינוּ אֲבִרְהֵם יַחֲסֵק וַיַּעֲקֹב בְּכָל מַכּוֹל כָּל כּוֹן יַבְרֵךְ אוֹתֵנוּ בְּלָנוּ יַחַד בְּבְרָכָה שְׁלֵמָה. וְנֹאמַר אָמֵן:

בְּמִרוֹם וְלְמִדּוֹ עֲלֵיהֶם וְעֲלֵינוּ זְכוּת שְׁתֵּהא לְמִשְׁמַרְתָּ שְׁלוֹם. וְנִשְׂא בְּרָכָה מֵאֵת יְהוָה וַיַּדְקָה מֵאֵלֵהֵי יְשׁוּעָנוּ. וְנִמְצָא חֵן וְשָׂכָל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

לשבת:

הַרְחֵמֵנוּ הוּא יְנַחֵלָנוּ יוֹם שְׂבָלוֹ שְׁבַת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

הַרְחֵמֵנוּ הוּא יְנַחֵלָנוּ יוֹם שְׂבָלוֹ טוֹב.

הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִזְכֵּנוּ לַיְמֹת הַמְּשִׁיחַ וְלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: מְגִדּוֹל יְשׁוּעוֹת מְלָכוֹ וְעֵשָׂה חֶסֶד לְמִשְׁיחוֹ לְדוֹד וּלְזַרְעוֹ עַד עוֹלָם: עֵשָׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יִרְאוּ אֶת יְהוָה קְדוֹשֵׁנוּ כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו: כְּפִירִים כִּשּׁוּ וְרַעֲבוּ וְדוֹרְשֵׁי יְהוָה לֹא יַחֲסְרוּ כָּל טוֹב: הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: פּוֹתַח אֶת יָדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רֶצוֹן: בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יְבַטַח בִּיהִנָּה וְהִזִּיה יְהוָה מִבְּטָחוֹ: נַעַר הִיִּתִי גַם זְקֵנִתִי וְלֹא רָאִיתִי צָדִיק נֶעְזֵב וְזַרְעוֹ מִבְּקֶשׁ לָחֵם: יְהוָה עֲזֵר לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יַבְרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

הֲגִי מוֹכֵן וּמְזוֹמֵן לְקִיָּם מִצְּנוֹת כּוֹס שְׁלִישֵׁי שֶׁל אֲרָבַע כּוֹסוֹת. לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיהָ עַל יְדֵי הַחֹא טְמִיר וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

שונה בהסבה (נשים אינן נוהגות להסב) ואינו מברך ברכה אחרונה

מוזג כוס רביעית וכוס של אליהו הנביא, פותח את הדלת ואומר:

שפוך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו: כי
אכל את יעקב ואת נהו השמו: שפך עליהם זעמך וחרון אפך ושיגם: תרדוף באף
ותשמידם מתחת שמי יהוה:

הלל

מוזגין כוס רביעי וגומרין עליו את ההלל

לא לנו יהנה לא לנו, כי לשמך תן כבוד, על חסדך על אמתך: למה יאמרו הגוים,
איה נא אלהיהם: ואלהינו בשמים, כל אשר חפץ עשה: עצביהם פסוף וזקב,
מעשה ידי אדם: פה להם ולא ידברו, עינים להם ולא יראו: אונים להם ולא
ישמעו, אף להם ולא יריחו: ידיהם ולא ימישו, רגליהם ולא יהלכו, לא יהגו
בגרום: כמוהם יהיו עשיהם, כל אשר בטח בהם: ישראל בטח ביהוה, עזרם
ומגנם הוא: בית אהרן בטחו ביהוה, עזרם ומגנם הוא: יראי יהוה בטחו ביהוה,
עזרם ומגנם הוא:

יהוה זכרנו יברך, יברך את בית ישראל, יברך את בית אהרן: יברך יראי יהוה,
הקטנים עם הגדלים: יסוף יהוה עליכם, עליכם ועל בניכם: ברוכים אתם ליהוה,
עשה שמים וארץ: השמים שמים ליהוה, והארץ נתן לבני אדם: לא המתים
יהללו יה, ולא כל יורדי דומה: נאנחנו נברך יה, מעתה ועד עולם, הללויה:

אהבתי כי ישמע יהוה את קולי ותחנוני: כי הטה אָזְנו לי, ובימי אקרא: אפפוני
חבלי מות, ומצרי שאול מצאוני, צרה ויגון אמצא: ובשם יהוה אקרא, אנה יהוה
מלטָה נפשי: חנון יהוה וצדיק, ואלהינו מרחם: שמר פְּתָאִים יהוה, דלותי ולי
הושיע: שובי נפשי למנוחיי, כי יהוה גמל עליי: כי חלצת נפשי ממות, את עיני
מן דמעה, את רגלי מדחי: אתהלך לפני יהוה, בארצות החיים: האמתית כי
אדבר, אני עניתי מאד: אני אמרתי בחפזי, כל האדם כזב:

מה אשיב ליהוה, כל תגמולוהי עלי: כוס ישועות אשא, ובשם יהוה אקרא: נדרי
ליהוה אשלם, נגדה נא לכל עמו: יקר בעיני יהוה, חמנותה לחסידיו: אנה יהוה כי
אני עבדך, אני עבדך בן אמתך פתחת למוסרי: לך אִזְבַּח זִבַח תודה, ובשם יהוה
אקרא: נדרי ליהוה אשלם, נגדה נא לכל עמו: בחצרות בית יהוה, בתוככי
רושלים, הללויה:

הללו את יהוה כל גוים, שבחוהו כל האמים: כי גבר עלינו חסדו, ונאמת יהוה
לעולם, הללויה:

הודו ליהוה כי טוב	כי לעולם חסדו
יאמר נא ישראל	כי לעולם חסדו
יאמרו נא בית אהרן	כי לעולם חסדו:
יאמרו נא יראי יהוה	כי לעולם חסדו:

מן המצר קראתי יה, ענני במרחב זה: ?הנה לי לא איכא, מה נעשה לי אדם: ?הנה לי בעוזרי, ונאני אראה בשנאי: טוב לחסות ביהנה, מבטח בןדיבים: כל גוים סבבוני, בשם יהנה פי אמילם: סבוני גם סבבוני, בשם יהנה פי אמילם: סבוני כדבורים, דעכו כאש קוצים, בשם יהנה פי אמילם: דחה דחיתני לנפל, ניהנה עזרני: עזי וזמרת זה, ניהי לי לישועה: קול רנה וישועה באהלי צדיקים, זמין יהנה עשה חיל: זמין יהנה רוממה, זמין יהנה עשה חיל: לא אמות פי אחיה, נאספר מעשי יה: יסור יסרני זה, ולמנת לא נתנני: פתחו לי שערי צדק, אבא גם אודה זה: זה השער ליהנה, צדיקים נבאו בו: אודך פי עניתני, ונתהי לי לישועה: אודך פי עניתני, ונתהי לי לישועה: אבן מאסו הבונים, היתה לראש פנה: אבן מאסו הבונים, היתה לראש פנה: מאת יהנה היתה זאת, היא נפלאות בעינינו: מאת יהנה היתה זאת, היא נפלאות בעינינו: זה היום עשה יהנה, נגילה ונשמחה בו: זה היום עשה יהנה, נגילה ונשמחה בו:

אנא יהנה הושיעה נא   אנא יהנה הושיעה נא
אנא יהנה הצליחה נא   אנא יהנה הצליחה נא

ברוך ה'א בשם יהנה, ברכנוכם מבית יהנה:
ברוך ה'א בשם יהנה, ברכנוכם מבית יהנה:
אל יהנה נאאר לנו, אסרו חג בעבותים, עד קרנות המזבח:
אל יהנה נאאר לנו, אסרו חג בעבותים, עד קרנות המזבח:
אלי אתה ואודך, אלהי ארומנד: אלי אתה ואודך, אלהי ארומנד:
הודו ליהנה פי טוב, פי לעולם חסדו: הודו ליהנה פי טוב, פי לעולם חסדו:

הודו ליהנה פי טוב	פי לעולם חסדו:
הודו לאלהי האלהים	פי לעולם חסדו:
הודו לאדני האדנים	פי לעולם חסדו:
לעשה נפלאות גדלות לבדו	פי לעולם חסדו:
לעשה השמים בתבונה	פי לעולם חסדו:
לרוקע הארץ על המים	פי לעולם חסדו:
לעשה אורים גדלים	פי לעולם חסדו:
את השמש לממשלת ביום	פי לעולם חסדו:
את הירח וכוכבים לממשלות בלילה	פי לעולם חסדו:
למכה מצרים בכוכביהם	פי לעולם חסדו:
ניוצא ישראל מתוכם	פי לעולם חסדו:
בד מןקה ובזרוע נטויה	פי לעולם חסדו:
לגזר ים סוף לגזרים	פי לעולם חסדו:
והעביר ישראל בתוכו	פי לעולם חסדו:
ונער פרעה וחילו בים סוף	פי לעולם חסדו:
למוליד עמו במדבר	פי לעולם חסדו:
למכה מלכים גדלים	פי לעולם חסדו:

כי לעולם חסדו:	וַיְהִי מִלְכִּים אֲדִירִים
כי לעולם חסדו:	לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
כי לעולם חסדו:	וּלְעֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן
כי לעולם חסדו:	וַנְתֵּן אֲרָצָם לַנְּחֻלָּה
כי לעולם חסדו:	נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ
כי לעולם חסדו:	שֶׁבַשְׁפְּלָנוּ זָכַר לָנוּ
כי לעולם חסדו:	וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ
כי לעולם חסדו:	נֹתַן לְחֵם לְכָל בָּשָׂר
כי לעולם חסדו:	הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמַיִם

נְשַׁמַּת כָּל חַי תִּבְרַךְ אֶת שְׁמֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר תִּפְאֵר וּתְרוֹמֵם זָכְרֶךָ מְלַכְנוּ תְּמִיד: מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אֶתְּהָ אֵל, וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ, פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמַפְרִיֵס וְעוֹנֶה וּמְרַחֵם בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה, אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָּא אֶתְּהָ:

אֱלֹהֵי הָרְאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים, אֵלֹהֵי כָּל בְּרִיּוֹת, אֲדוֹן כָּל תּוֹלְדוֹת, הַמְּהַלֵּל בְּרֹב הַתְּשַׁבְּחוֹת, הַמְּנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים: וַיְהִי הֵיחָהּ לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן, הַמְּעוֹרֵר יְשָׁנִים, וְהַמְּקִיץ נֹרְדָמִים, הַמְּשִׁיחַ אֱלֹמִים, וּמְתִיר אֲסוּרִים, וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים, וְלֵךְ לְבַדֵּךְ אֲנַחְנוּ מוֹדִים:

אֱלֹהֵינוּ מֵלֵא שִׁירָה כִּסֵּם, וְלִשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כְּהַמּוֹן גְּלִיו, וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שֹׁבַח כְּמִרְחָבֵי רְקִיעַ, וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כְּשֶׁמֶשׁ וּכְזָרַח, וְיָדֵינוּ פְּרוּשׁוֹת כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם, וְרַגְלֵינוּ קְלוֹת כְּאַיִלוֹת, אֵין אָנוּ מְסַפְּיָקִים לְהוֹדוֹת לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וְלִבְרַךְ אֶת שְׁמֶךָ, עַל אַחַת מֵאֵלֶּף אֵלֶּף אֲלֹפֵי אֲלֹפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת פְּעָמִים, הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ: מִמַּצְרַיִם וְאַתָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וּמִבְּיַת עַבְדִּים פְּדִיתָנוּ, בְּרַעַב זָנַתָּנוּ וּבְשִׁבְעַת כְּלָבֵלֵתָנוּ, מִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ, וּמִדְּבַר מִלְטָתָנוּ, וּמִחֲלָלִים רַעִים וּנְאֻמָּנִים דָּלִיתָנוּ: עַד הֵנָּה עֲזָרוּנוּ כְּחַמִּיךָ, וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסִדֶיךָ, וְאֵל תִּטְשֵׁנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְנֶצַח: עַל כֵּן אֲבָרִים שֶׁפִּלְגַת בָּנוּ, וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנִּפְחַת בְּאַפֵּינוּ, וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שִׁמַּת בְּפִינוּ, הֵן הֵם יוֹדוּ וַיִּבְרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ וַיִּפְאֲרוּ וַיְרוֹמְמוּ וַיַּעֲרִיצוּ וַיִּקְדִּישׁוּ וַיִּמְלִיכוּ אֶת שְׁמֶךָ מְלַכְנוּ, כִּי כָּל פֶּה לֵךְ יוֹדֶה, וְכָל לָשׁוֹן לֵךְ תִּשְׁבַּע, וְכָל עֵין לֵךְ תִּצְפֶּה, וְכָל כָּרֶךְ לֵךְ תִּכְרַע, וְכָל קוֹמָה לִפְנֵיךְ תִּשְׁתַּחֲוֶה, וְכָל הַלְּבָבוֹת יִירָאוּךָ, וְכָל קָרֵב וּכְלִיּוֹת יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ, בְּדַבַּר שְׂקִיבוֹ, כָּל עֲצָמוֹתַי תִּאֲמַרְנָה יְהוָה מִי כָמוֹךָ, מַצִּיל עֵנִי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ, וְעֵנִי וְאַבְיּוֹן מִגּוֹזְלוֹ, מִי יִדְמָה לָךְ, וּמִי יִשׁוּהָ לָךְ, וּמִי יַעֲרַךְ לָךְ, הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיוֹן, קוֹנֵה שָׁמַיִם וְאָרֶץ: נִהְלַלְךָ וּנְשַׁבַּחְךָ וּנְפָאֵרְךָ וּנְבָרַךְ אֶת שֵׁם קִדְשְׁךָ, כְּאִמּוֹר, לְדוֹד, בְּרַכִּי וּנְפִשִׁי אֶת יְהוָה, וְכָל קָרְבִי אֶת שֵׁם קִדְשׁוֹ: הָאֵל בְּתַעֲצָמוֹת עֲזָךְ, הַגְּדוֹל בְּקַבּוֹד שְׁמֶךָ, הַגְּבוּר לְנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ: הַמְּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנֹשֵׂא: שׁוֹכֵן עַד מְרוֹם וְקָדוֹשׁ שָׁמוֹ, וְכַתּוּב רַבְּנוּ צְדִיקִים בִּיהוָה, לִישְׁרִים נְאוּהָ תְהַלֶּה: בְּפִי יִשְׁרִים תִּתְרוֹמֵם, וּבִשְׁפִתַי צְדִיקִים תִּתְבָּרַךְ, וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְקַדֵּשׁ, וּבְקָרֵב קְדוֹשִׁים תִּתְהַלֵּל:

וּבְמִקְהֵלוֹת רַבּוֹת עֲמַךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּרַנָּה יִתְפָּאֵר שְׁמֶךָ מְלַכְנוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְּצוּרִים, לִפְנֵיךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבַּח לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדָּר לְבָרַךְ לְעַלֶּה וּלְקַלֵּס, עַל כָּל דְּבָרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת דָּוִד כֵּן יִשִּׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ

ישתבח שָׁמֵן לְעַד מִלְכָּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. כִּי לֵךְ נָאֵה
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שִׁיר וּשְׁבָחָה הִלַּל וְזָמְרָה עוֹז וּמִמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה
וּגְבוּרָה תְהַלֵּל וְתִפְאַרֶת קִדְשָׁה וּמַלְכוּת. בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ,
וּמַעֲוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֶתָּה אֵל: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֵל מֶלֶךְ, גָּדוֹל וּמְהַלֵּל בְּתַשְׁבְּחוֹת,
אֵל הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַתְּפִלָּאוֹת, בּוֹרֵא כָּל הַנְּשָׁמוֹת, רַבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים, הַבּוֹחֵר
בְּשִׁירֵי זְמִרָה, מֶלֶךְ אֵל חַי הַעוֹלָמִים:

הֲנִי מוֹכֵן וּמְזוּמָן לְקִסִּים מַצְנֵת כּוֹס רַבִּיעִי שֶׁל אֶרְבַּע כּוֹסוֹת. לְשֵׁם יְחִוּד קוּדְשָׁא
בְּרוּךְ הוּא וְשְׁכִינְתֵיהָ בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוֹ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר וְנִעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:
וַיְהִי נֹעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הַעוֹלָם בּוֹרֵא פְרִי הַגֶּפֶן: וְשׁוֹתָהּ בַּהֶסְבָּה וּמְבַרֵךְ בְּרַכָּה אַחֲרוֹנָה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הַעוֹלָם עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן וְעַל תְּנוּבַת הַשְּׂדֵה וְעַל
אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וּרְחֻבָּה שְׂרָצִית וְהִנְחִלְתָּ לְאֲבוֹתֵינוּ לְאֵכוֹל מִפְּרִיָּהּ וּלְשַׁבּוּעַ
מִטּוֹבָהּ. כַּחֵם נָא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מְשֻׁכָּן
כְּבוֹדְךָ וְעַל מְזֻבְחֶךָ וְעַל הַיְכָלְךָ. וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקְדֶּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְהַעֲלֵנוּ
לְתוֹכָהּ וְשִׁמְחָנוּ בְּבִנְיָנָהּ וְנִאֲכַל מִפְּרִיָּהּ וְנִשְׁבַּע מִטּוֹבָהּ וּנְבָרְכֶךָ עֲלֶיהָ בְּקִדְשָׁה
וּבְטַהֲרָה. (בשבת: וּרְצָה וְהִחְלִיצֵנוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה) וְשִׁמְחָנוּ בְּיוֹם חַג הַמִּצּוֹת
הַזֶּה. כִּי אַתָּה יְהוָה טוֹב וּמְטִיב לְכָל וְנוֹדָה לְךָ עַל הָאֶרֶץ וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן: בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה עַל הָאֶרֶץ וְעַל פְּרֵי גִפְנָה:

תְּרֵיחַ. אִם עָשָׂה כִסְדֵר, הוּא נֹרָצָה לֵה': אֲחֵר אַרְבַּע כּוֹסוֹת אִסוּר לְשִׁתּוֹת יוֹ

חֲסַל סִדוּר פֶּסַח כְּהִלְכָתוֹ. כְּכֹל מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקּוֹתוֹ. כַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסִדֵּר אוֹתוֹ. כֵּן
חֻקָּה לְעִשׂוֹתוֹ. זֶרֶךְ שׁוֹכֵן מַעֲוֵנָה. קוֹמֵם קְהָל עַדֵת מִי מֵנָה. בְּקָרוֹב נֵהַל נְטִיעִי
כְּנֵה. פְּדוּיִם לְצִיּוֹן בְּרִנָּה:

לְשִׁנָּה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם ג' פַּעֲמִים

וַיְהִי בְחֻצֵי הַלְּיָלָה:

אֵז רֹבַח נִסִּים הַפְּלֵאָה בְּלֵילָה. בְּרֵאשִׁי אֲשֶׁמוּרְתָּ זֶה הַלְּיָלָה. גֵּר צֶדֶק נִצְחָתוֹ כְּנִחְלָק לוֹ לְיָלָה. וַיְהִי
בְחֻצֵי הַלְּיָלָה: דָּנָת מֶלֶךְ גֵּר בְּחֵלוֹם הַלְּיָלָה. הַפְּחִדָתָ אֲרָמִי בְּאִמְשׁ לְיָלָה. וַיִּשָּׂר יִשְׂרָאֵל לְאֵל נִיבְחַל לוֹ
לְיָלָה. וַיְהִי בְחֻצֵי הַלְּיָלָה: זָרַע בְּכוּרֵי פְתוּרוֹס מַחְצֵת בְּחֻצֵי הַלְּיָלָה. חֵילָם לֹא מִצָּאוּ בְּקוֹמָם בְּלֵילָה.
טִיסַת נְגִיד תְּרוּשֶׁת סִלִּית בְּכוּכְבֵי לְיָלָה. וַיְהִי בְחֻצֵי הַלְּיָלָה: יַעַץ מַחְרָף לְנוֹפֵף אוֹוִי הוֹבִשֶׁת פְּגָרֵנוּ
בְּלֵילָה. כָּרַע כָּל וּמַצְבּוֹ בְּאִישׁוֹן לְיָלָה. לְאִישׁ חֲמוּדוֹת נִגְלָה כִּז חֲזוֹת לְיָלָה. וַיְהִי בְחֻצֵי הַלְּיָלָה:
מִשְׁתַּכֵּר בְּכִלֵי קֶדֶשׁ נְהַכְּרָג בּוֹ בְּלֵילָה. נוֹשַׁע מִבּוֹר אֲרִיּוֹת פּוֹתֵר בְּעִתּוֹתֵי לְיָלָה. שְׁנָאָה נָטַר אֲגִי וְכַתֵּב
סְפָרִים בְּלֵילָה. וַיְהִי בְחֻצֵי הַלְּיָלָה: עוֹרֶרֶת נִצְחָת עֲלֵיו בְּנִדָּד שְׁנַת לְיָלָה. פּוֹרַח תְּדָרוֹךְ לְשׁוּמֵר מִחַ
מְלֵילָה. צָרַח בְּשׁוּמֵר וְשָׁח אֶתָּה בְּסֵר וְגַם לְיָלָה. וַיְהִי בְחֻצֵי הַלְּיָלָה: סָרַב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא
לְיָלָה. כִּם הוֹדַע כִּי לֵךְ הַיּוֹם אֶף לֵךְ הַלְּיָלָה. שׁוּמֵרִים הַפְּקֵד לְעִירְךָ כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלְּיָלָה. תֵּאִיר פְּאוֹר
יוֹם חֲשֻׁכַת לְיָלָה. וַיְהִי בְחֻצֵי הַלְּיָלָה:

יבנו ואמרתם זבח פסח:

אומץ גבורותיך הפלאות הפסח. בראש כל מועדות נשאת פסח. גלית לאזרחי חצות ליל פסח ואמרתם זבח פסח: דלתיו דפקת כחום היום בפסח. הסעיד נוצצים עגות מצות בפסח. ואל הבקר כך זכר לשור ערך פסח. ואמרתם זבח פסח: זועמו סדומים ולהטו באש בפסח. חלץ לוט מהם ומצות אפה בקץ פסח. טאטאת אדמת מופ ונוף בעברך בפסח. ואמרתם זבח פסח: זה ראש כל און מחצת בליל שמור פסח. כביר על בו בכור פסחת בדם פסח. לבלתי תת משחית לבא בפתחי בפסח. ואמרתם זבח פסח: מסגרת טגרה בעתותי פסח. נשמדה מדון בצליל שעורי עומר פסח. שורפו משמני פול ולוד ביקד וקוד פסח. ואמרתם זבח פסח: עוד היום בנוב לעמוד עד געה עונת פסח. פס יד פתרה לקעקע ציל בפסח. צפה תצפית פרוך השלחן בפסח. ואמרתם זבח פסח: קהל כנסה הדסה צום לשלש בפסח. ראש מבית רשע מחצת בעץ חמשים בפסח. שתי אלה רגע תביא לעוצית בפסח. תעזו ינד ותרום ומינך כליל התקדש חג פסח. ואמרתם זבח פסח:

פי לו נאה. פי לו נאה:

אדיר במלוכה. בחור פהלקה. גודויו יאמרו לו: לך ולך. לך פי לך. לך אף לך. לך יהנה הממלכה. פי לו נאה. פי לו נאה: דגול במלוכה. הדור פהלקה. נתיקו יאמרו לו: לך ולך. לך פי לך. לך אף לך. לך יהנה הממלכה. פי לו נאה. פי לו נאה: חסין פהלקה. טפסריו יאמרו לו: לך ולך. לך פי לך. לך אף לך. לך יהנה הממלכה. פי לו נאה. פי לו נאה: יחיד במלוכה. כביר פהלקה. למודיו יאמרו לו: לך ולך. לך פי לך. לך אף לך. לך יהנה הממלכה. פי לו נאה. פי לו נאה: נורא פהלקה. סביביו יאמרו לו: לך ולך. לך פי לך. לך אף לך. לך יהנה הממלכה. פי לו נאה. פי לו נאה: עניו במלוכה. פודה פהלקה. צדיקו יאמרו לו: לך ולך. לך פי לך. לך אף לך. לך יהנה הממלכה. פי לו נאה. פי לו נאה: קדוש במלוכה. רחום פהלקה. שגאניו יאמרו לו: לך ולך. לך פי לך. לך אף לך. לך יהנה הממלכה. פי לו נאה. פי לו נאה: תסוף במלוכה. תומך פהלקה. תמימיו יאמרו לו: לך ולך. לך פי לך. לך אף לך. לך יהנה הממלכה. פי לו נאה. פי לו נאה:

מהרה במהרה

אדיר הוא יבנה ביתו בקרוב. במהרה במהרה בניינו בקרוב. אל בנה אל בנה. בנה ביתך בקרוב: בחור הוא. גדול הוא. דגול הוא. יבנה ביתו בקרוב. במהרה במהרה בניינו בקרוב. אל בנה אל בנה. בנה ביתך בקרוב. יבנה ביתו בקרוב. במהרה במהרה בניינו בקרוב. אל בנה אל בנה. בנה ביתך בקרוב: טחור הוא. יחיד הוא. כביר הוא. למוד הוא. מלך הוא. נורא הוא. סגיב הוא. עזוז הוא. פודה הוא. צדיק הוא. יבנה ביתו בקרוב. במהרה במהרה בניינו בקרוב. אל בנה אל בנה. בנה ביתך בקרוב: קדוש הוא. רחום הוא. שדי הוא. תסוף הוא. יבנה ביתו בקרוב. במהרה במהרה בניינו בקרוב. אל בנה אל בנה. בנה ביתך בקרוב:

אחד מי יודע.

אחד מי יודע. אחד אני יודע. אחד אלהינו שבשמים ובארץ:
שנים מי יודע. שנים אני יודע. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ:
שלשה מי יודע. שלשה אני יודע. שלשה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ:
ארבע מי יודע. ארבע אני יודע. ארבע אמהות. שלשה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ:
חמשה מי יודע. חמשה אני יודע. חמשה חומשי תורה. ארבע אמהות. שלשה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ:
ששה מי יודע. ששה אני יודע. ששה סדרי משנה. חמשה חומשי תורה. ארבע אמהות. שלשה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ:
שבעה מי יודע. שבעה אני יודע. שבעה ימי שבתא. ששה סדרי משנה. חמשה חומשי תורה. ארבע אמהות. שלשה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ:

שְׁמוֹנָה מִי יוֹדֵעַ. שְׁמוֹנָה אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שְׁבַעַה יְמֵי שְׁבִיבָתָא. שְׁשָׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה. חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לוֹחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאֲרָץ:

תְּשַׁעָה מִי יוֹדֵעַ. תְּשַׁעָה אֲנִי יוֹדֵעַ. תְּשַׁעָה יְרַחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שְׁבַעַה יְמֵי שְׁבִיבָתָא. שְׁשָׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה. חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לוֹחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאֲרָץ:

עֶשְׂרָה מִי יוֹדֵעַ. עֶשְׂרָה אֲנִי יוֹדֵעַ. עֶשְׂרָה דְּבְרָנָא. תְּשַׁעָה יְרַחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שְׁבַעַה יְמֵי שְׁבִיבָתָא. שְׁשָׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה. חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לוֹחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאֲרָץ:

אֶחָד עֶשֶׂר מִי יוֹדֵעַ. אֶחָד עֶשֶׂר אֲנִי יוֹדֵעַ. אֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכְבֵינָא. עֶשְׂרָה דְּבְרָנָא. תְּשַׁעָה יְרַחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שְׁבַעַה יְמֵי שְׁבִיבָתָא. שְׁשָׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה. חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לוֹחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאֲרָץ:

שְׁנַיִם עֶשֶׂר מִי יוֹדֵעַ. שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבִיבָתָא. אֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכְבֵינָא. עֶשְׂרָה דְּבְרָנָא. תְּשַׁעָה יְרַחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שְׁבַעַה יְמֵי שְׁבִיבָתָא. שְׁשָׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה. חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לוֹחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאֲרָץ:

שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר מִי יוֹדֵעַ. שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר מְדִנָּא. שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבִיבָתָא. אֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכְבֵינָא. עֶשְׂרָה דְּבְרָנָא. תְּשַׁעָה יְרַחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שְׁבַעַה יְמֵי שְׁבִיבָתָא. שְׁשָׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה. חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לוֹחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאֲרָץ:

חַד גְּדִינָא, חַד גְּדִינָא

דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זוּזִי. חַד גְּדִינָא, חַד גְּדִינָא.
וְאַתָּא שׁוּנְרָא, וְאַכְלָה לְגְדִינָא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זוּזִי. חַד גְּדִינָא, חַד גְּדִינָא.
וְאַתָּא כְּלָבָא, וְנִשְׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְדִינָא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זוּזִי. חַד גְּדִינָא, חַד גְּדִינָא.
וְאַתָּא חוּטְרָא, וְהִפָּה לְכְלָבָא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְדִינָא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זוּזִי. חַד גְּדִינָא, חַד גְּדִינָא.
וְאַתָּא נוּרָא, וְשַׁרְף לְחוּטְרָא, דְּהִפָּה לְכְלָבָא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְדִינָא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זוּזִי. חַד גְּדִינָא, חַד גְּדִינָא.
וְאַתָּא מְזִיא, וְכָבֵה לְנוּרָא, דְּשַׁרְף לְחוּטְרָא, דְּהִפָּה לְכְלָבָא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְדִינָא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זוּזִי. חַד גְּדִינָא, חַד גְּדִינָא.
וְאַתָּא תוּרָא, וְשִׁתָּה לְמְזִיא, דְּכָבֵה לְנוּרָא, דְּשַׁרְף לְחוּטְרָא, דְּהִפָּה לְכְלָבָא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְדִינָא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זוּזִי. חַד גְּדִינָא, חַד גְּדִינָא.
וְאַתָּא הַשׁוּחַט, וְשַׁחַט לְתוּרָא, דְּשִׁתָּה לְמְזִיא, דְּכָבֵה לְנוּרָא, דְּשַׁרְף לְחוּטְרָא, דְּהִפָּה לְכְלָבָא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְדִינָא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זוּזִי. חַד גְּדִינָא, חַד גְּדִינָא.
וְאַתָּא מְלֶאךְ הַמְּנוֹת, וְשַׁחַט לְשׁוּחַט, דְּשַׁחַט לְתוּרָא, דְּשִׁתָּה לְמְזִיא, דְּכָבֵה לְנוּרָא, דְּשַׁרְף לְחוּטְרָא, דְּהִפָּה לְכְלָבָא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְדִינָא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרֵּי זוּזִי. חַד גְּדִינָא, חַד גְּדִינָא.

וְאַתָּה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשַׁחַט לְמַלְאֲךְ הַמָּנוּת, דְּשַׁחַט לְשׁוֹחַט, דְּשַׁחַט לְתוֹרָא,
דְּשַׁתָּה לְמִנְיָא, דְּכַבֵּה לְנוֹרָא, דְּשַׁרְף לְחוּטְרָא, דְּהַפֵּה לְכַלְבָּא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא,
דְּאָכְלָה לְגַדְנָא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרְי זַוְיָי. מַד גַּדְנָא, מַד גַּדְנָא.